

(sladkor) skrbeti, ter navadne kanonade in baterije (napitnice) komandirati“.

Napitnice ali kanonade so pri takih ložah poglavitna reč. Pri vsaki mizni loži se mora 7 napitnic napraviti.

„Kedar se imajo kanonade izprožiti, ne baje bratje zidati (jesti). Na komando častitljivega (mojstra prvostolnika) vsi kanone nabijejo (kupice nalijejo), vstanejo in banderice (prtiče) čez levo ramo vržejo. Častitljivi začne: „Bratje moji! sedaj hočemo na dobro zdravje sprožiti, zato vzemimo ogenj, dober ogenj, ki največje gori in najboljše prašči. Moji bratje! v desnico meč (nož)! kvišku meč! Z mečem pozdrav! v levico meč! — Na to dalje komandira: V desnico orožje (kupico)! Kvišku orožje! K licu orožje (nastavijo)! Pucajte! (prvi požirak). Bratje pucajte! (drugi požirak). Pucajte, da veselo gori in dobro prašči! (vsi izpijejo). Z orožjem mir! (Vsi držijo kupico nad desno ramo). Z orožjem naprej! Ena! (Prenesejo kupice na levo ramo). Dve! (na desno ramo). Tri! (Pred prsi). Orožje na tla! Ena, dve, tri! (Pri tej komandi bližajo kupice mizi tako, da jih pri „tri“ vsi ob enkrat na mizo postavijo). Na to še dalje komandira: Meč v desnico! (Nož iz leve vzamejo v desnico). Kvišku meč! Z mečem pozdrav! Meč ob tla!“

Take otročarije ponavljajo pri vseh napitnicah, in če kateri presliši komando ali ne uboga, mora sprožiti kanon slabega smodnika (kupico vode izpiti).

Te otročje igrice so neumne, pa tude drage, kajti bratje radi dobro jejo in veliko pijejo; to pa stane denar, kakor pregovor pravi: Dobra volja mošnje kolje. Kljub temu pa se število freimavrerjev vedno množi. Po mojih mislih je temu vzrok lahkomišelnost ljudi, nagnenja za dobro voljo in nevednost ali zaslepljenost v krščanski veri, pri nekterih pa gotovo hudobija. Te vrste ljudem je loža velika vinska bratovščina, v kateri vinski bratje najdejo dobro voljo in kratek čas. Da pa je taka loža tudi šola ali novicijāt za pravo freimavrerstvo, za višji freimavrerški red, to malokteri opazi; kajti tukaj se njim vse prikriva in taji, dokler niso dobro pripravljeni in sposobni za višje rede.

Prvi 3 razredi učencev, pomagačev in mojstrov, namreč ne obsegajo vseh freimavrerjev. To so samo trije nižje razredi ali modre lože, ker bratje na modrih trahih nosijo svoja znamenja ali tudi Janezove lože, ker so na Kresovo l. 1721. svoj občni obrednik sprejeli. Zraven teh pa so nastali in še obstajajo višji razredi, katerih je 30 in se imenujejo rudeče lože ali Andrejeve lože ali lože škotskega obreda. Trije najvišji razredi so le častni, v katere se sprejemajo kot pokrovitelji družbe taki ljudje, katere bi freimavrerji radi za se pridobili, pa njim vendar svoje namene prikrili. V teh višjih razredih je vse bolj tajno, kakor v prvih treh; v nje se spre-

jemajo samo izvoljeni, omikani in po odločnih freimavrerjih skušeni udje nižjih razredov. Iz števila teh se nabirajo voditelji in pravi vojaki freimavrerstva.

O namenu njihovem bomo drugde govorili; tukaj samo omenimo, da so Janezove lože v svojem obredniku l. 1721. o sebi sledeče izjavile: „Freimavrer mora nravske postave držati, miren podložnik posvetnih oblasti biti, svojo vrednost le na svoje zasluženje staviti in ne gledé na vero, domovino ali stan, vse v ljubezni objemati. Političnih namenov nima.“

Da v teh besedah ni nič povedano o višjem freimavrerstvu, se na prvi pogled vidi; da pa tudi o nižjih ložah ni vse povedano, ampak samo toliko, kolikor se njim povedati varno zdi, to je tudi jasno. Zakaj, kako bi se drugače moglo razložiti njihovo skrivanje in prikrivanje vseh svojih početij? Zakaj nalagajo pri vsakem pristopu grozne prisege, nič izpovedati, kaj bo v loži slišal? Zakaj se sbajajo lože le po noči in v krajih, kamor ne more prodreti oko neposvečenih? Zakaj druga, kakor zato, ker so mračnjaki, o katerih Kristus pravi: „Oni bolje ljubijo temo, kakor luč, ker so njihova dela hudobna.“

Iz freimavrerških govorov in pisem se da na tanko dokazati, da je njihov namen, in vse njihovo početje obrneno proti veri Kristusovi, proti oblasti vladarjev in proti celi sedaj obstoječi človeški družbi. Zarad tega imajo važen uzrok prikrivati te namene, skrivati se v meglo tajnosti in hinavščine in vsakega poprej dobro podučiti, skušati in s prisege zavezati, preden mu njih razodenejo. Ko bi ta svoj tajen pa hudoben namen očitno razodeli, bilo bi po njih.

Iz vsega do zdaj povedanega pa se že vidi, da pameten in pošten mož in verni kat. kristjan ne more nikoli freimavrerške družbi pristopiti.

(Nastavek prih.)

Slovstvo.

Zavolj nove mere itd. jako potrebna in dobro sestavljena, koristna knjiga je izišla v Ljubljani v „Narodni tiskarni“ pod naslovom: Nauk o desetnih (decimalnih) razlomcih in njih upotrebljevanji pri računih z metrično mero in vago in 90 natančnih primerjalnic dosedaj v Avstriji v rabi bivših mer in vag in metrične mere in vage — sestavil J. Žnidaršič 1875. Mi smo ovo knjigo pregledali in se prepričali, da je jako rabljiva. S pomočjo te knjižice se lahko vsak nauči po novi meri računati pa tudi natančno in hitro poizvé, koliko kaj po stari meri ali vagi velja v novi in naopak. Opozorujemo tedaj svoje bralce na označilo ali inserat na predzadnji strani denešnjega „Sl. Gospodarja.“ V 5 mesecih že se bode vse po novi meri in vagi računilo. Sezite po knjigi!